

front N. 13

ensenyant

març 1974 - 10.- ptes.

BUTLLETÍ DEL COMITES D'ACCIÓ D'ENSENYANTS C.A.E.

SUMARI

c.
a.
e.

- cae i l'organització de masses dels ensenyants.
- política de subvencions a l'ensenyament privat.
- situació dels PNN d'institut → contrareforma a l'ensenyament?

C.A.E. i l'organització de masses dels ensenyants

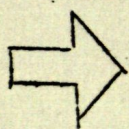
Després de desaparèixer aquella primera experiència de comissions de mestres dels anys 68-70, la situació dels ensenyants a Catalunya estava emmarcada per dos fets negatius:

- la manca absoluta d'organització, com a eina que ens permetés afrontar els múltiples problemes que tenim plantejats, tant d'ordre professional com polític.
- la necessitat d'una anàlisi política de l'ensenyament dins el marc del capitalisme espanyol, que orientés la nostra lluita en la recerca d'una solució als nostres problemes.

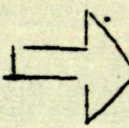
(vé de la primera pàgina)

Fou sentint aquesta necessitat que començarem, a l'estiu del 1969, unes trobades d'ensenyants que intentaven cercar-hi resposta. D'allí en sorgiren els Comitès d'Acció d'Ensenyants (C.A.E.).

Des d'aleshores la nostra línia d'actuació està dirigida fonamentalment en dos camps :

Contribuir decididament, des dels nostres llocs de treball i des dels nostres sectors, a la progressiva mobilització de tots els ensenyants, i a la construcció i consolidació d'aquells grups de base que faran possible la nostra organització democràtica i unitària.

Constituir-nos en tant que CAE en plataforma d'aquells ensenyants que vulguem treballar unitàriament en l'elaboració d'una alternativa a la situació d'opressió que es reflexa en l'ensenyament, en la lluita cap al socialisme.

Després d'aquets darrers anys s'imposa veure quina és la situació en el moviment ensenyant :

Hi ha hagut diverses mobilitzacions (PNN d'Universitat, d'Institut, de mestres estatals, de mestres de l'ensenyament privat, d'alumnes de la Normal,...) entorn de reivindicacions concretes, laborals i professionals ... alhora que ja s'en plantegen de caire estament polític com són les llibertats polítiques (dret de reunió, associació, expressió, vaga ...) o el regbuig junt amb pares i estudiants de la Llei Villar, com també contra la selectivitat, per la gratuïtat, etc.

Amb aquestes lluites hem aconseguit :

- ampliar considerablement la base d'ensenyants mobilitzats
- tenir una certa experiència en formes legals o clandestines de lluita i organització.
- hi ha hagut moments de coordinació intersectorial i a nivell de tot l'Estat (PNN, estatals,)
- s'han iniciat intents de continuïtat organitzativa en comitès de centre, de barri i zones.
- han aparegut altres plataformes polítiques d'ensenyants (comisiones de maestros y licenciados, UPE, mestres de "platafoemes"...))

Podem dir, resumint, que han madurat les condicions que faran possible el bastir la nostra organització, però que encara no la tenim.

CAE creiem que l'organització unitària dels ensenyants no pot neixer de cop i volta ara, ni de cap acord d'"organitzacions", ni de cap assemblea, ni de la simple voluntat de fer-la, sinó que es va constituint a mesura que es van consolidant unes realitats concretes.

Per fer-la possible cal avançar més en dos sentits:

1er - Que l'orientació i la tàctica de les mobilitzacions i lluites surti de la reflexió i decisió d'unes bases unitàries cada vegada més amples i de la discussió realment democràtica.

2on - Que en aquestes lluites s'enforteixin els esquemes d'organització unitària: els grups de base i la seva real i efectiva coordinació.

Es per això que per avançar en aquest camí de confluència, els C.A.E. fem una crida a tots els ensenyants, organitzats o no, a abocar el nostre esforç en la
=> construcció i consolidació dels autèntics grups de treball de base, que han de ser forçosament UNITARIS, als centres, barris i comarques, donant-los-hi estabilitat i continuïtat a través de múltiples activitats de tot tipus (pedagògiques, laborals i polítiques)

=> i a potenciar la seva progressiva coordinació

Sols si treballem en aquestes bases úniques aportant-hi cadascú i cada grup, la pròpia visió en la discussió democràtica, avançarem de manera àgil en el camí cap a la construcció d'una autèntica organització de masses dels ensenyants.

POLÍTICA DE SUBVENCIONS A L'ENSENYAMENT PRIVAT

Amb la Llei d'Educació de 1969 es va prometre ensenyament gratuït; poc després d'aquest curs els mitjans d'informació han propagat la notícia massivament: "El 85% de les escoles seran gratuïtes, inclosa l'Escola Estatal", "aquestes escoles cobren 235.000 ptes per aula i any" ... Moltes famílies aclaparades pel cost cada vegada més elevat de l'ensenyament dels seus fills, van poder croure, en un primer moment en aquestes notícies; però la realitat que han vist ha estat, un cop més, una cosa molt diferent. A la vista de tanta demagògia els pares han començat a fer-se preguntes: D'on han de sortir els diners per la dita gratuïtat? No serà per mitjans tals com l'Impost del Rendiment del Treball. Personal que grava sobretot les butxaques dels treballadors? De quina gratuïtat es parla quan es diu que les escoles estatals són gratuïtes quan tots sabem que per a assistir-hi es paguen diners? Com poden arribar a ser gratuïtes les escoles privades si les estatals ja no ho són?

D'aquesta manera els pares, i els mestres també, han topat amb un més dels aspectes contradictoris d'un sistema polític i econòmic que per un cantó ha de cedir davant de les exigències dels sectors cada cop més amplis de la població a favor d'una millora-quantitativa i qualitativa- de l'ensenyament però que, al mateix temps, es veu impossibilitat per a donar una sortida coherent a aquesta problemàtica si vol continuar afavorint els sectors que sostenen el sistema. Com resol el govern aquest dilema? Fent demagògia, inventant "bluffs" i allunyant les promeses fetes per atemps propers: primer a de concerts, després de subvencions.

Les subvencions que s'han donat no cobreixen evidentment els costos reals d'una escola, no cobreixen l'etapa pre-escolar, són només un pegat per un any... i, no obstant, tant de bé les haguessin obtingut les escoles més necessitades: perquè aquest és un dels aspectes més importants de la qüestió: què ha obtingut aquestes subvencions ?

La majoria han anat a parar a escoles que no estaven en dificultat i fins i tot que eren rentables i cobren quotes bastant altes; la partida més important se l'han endut les escoles de la F.E.R.E. : per exemple de Barcelona ciutat, de 40 centres concedits 32 eren de religiosos i 8 de seglars i les proporcions en altres comarques no varien substancialment: això vol dir que l'actitud de desafiament adoptada cara al Ministeri ha donat els seus fruits que es proposaven els caps de les escoles religioses. Darrera de les escoles de la F.E.R.E. venen aquelles que han aconseguit subvenció "gracies" a les seves "boniques relacions" amb importants buròcrates del S.E.M.

I, això no és tot,; la situació de les escoles subvencionades encara està pendent d'una última visita d'un inspector que podria denegar la subvenció "oficialment" concedida; De fet ja hi ha 30 casos d'escoles a les quals s'els ha retirat l'ajuda.

mentrestant els pares segueixen pagant. Només en casos molt comptats s'ha rebaixat el cost de la mensualitat, en un cas concret 30 ptes. Els col·legis religiosos han adoptat una curiosa fórmula : no pujar les quotes dels alumnes, però com que es veu clar que hi ha d'haver un augment s'ha de recobrar la diferència d'augment d'aquest any per via d'APORTACIÓ dels Pares de Família. El motiu que els aconsella aquesta "solució" és el de no allunyar-se oficialment dels sostres pels quals es pot fer la petició de nova subvenció per l'any que vé, o sigui les quotes no pugen però els pares paguen més...

Els mestres que treballen en aquestes escoles tampoc tenen una situació massa favorable; estem a Bobrer i els diners no han arribat; per tant, o no cobren o ho fan a costa de les hores extres permessos o a títol particular de la seva escola. La direcció "visible" es refugia amb allò de què "això" ve del Ministeri. Igual cosa passa amb els contractes i la resta de la seva situació laboral. (Recordem que mitjans d'agost en un Consell de Ministres es va pressupostar a càrrec de l'exercici pressupostari de l'any 1974 5.000.000.000 ptes. per a subvencionar Filials, Patronats i escoles no estatals. En un principi s'havia parlat de 7.200 milions. Com que era de la partida del '74, es va dir a les escoles subvencionades que les Caixes d'Estalvis avançarien al Ministeri els diners per a pagar desseguida, però pel que sembla el Ministeri no és un client de fiar). I el que sí es dedica a fer la direcció dels centres és evitar que els mestres parlin amb els pares i es posin d'acord, un acord al qual es podria arribar fàcilment doncs es reivindiquen uns mateixos punts: un ensenyament de qualitat amb uns continguts científics i unes condicions laborals dignes pels mestres, una gratuïtat total i sense enganys tipus "aportació",...

Al costat d'aquesta situació de les escoles que han rebut la subvenció i que hem vist que està tant poc resolta, hi ha la d'aquelles escoles que no reuneixen les "condicions exigides" i que plantegen una contradicció molt clara: si fan un servei i segueixen funcionant, per què no els concedeixen la subvenció? Si no són "acceptables", per què se'ls hi permet continuar funcionant? Per què es permet que hi hagi uns mestres i uns nens de segona categoria? La resposta es referiria fonamentalment al fet que la Llei d'Educació no s'ha plantejat una política seriosa de cobrir totes les places realment necessàries a través de l'ensenyament públic i, per tant, d'una política de construccions escolars molt àmplia; la Llei d'Educació té com a puntal l'ensenyament privat perquè el règim actual no està disposat a fer la reforma fiscal que convindria a fi que el pes de l'ensenyament públic caigués al damunt dels grans negocis.

Tota aquesta problemàtica s'hauria de continuar treballant per barris, considerant les dades i condicions de les escoles subvencionades i no subvencionades, situació de l'ensenyament en aquella zona tant en llocs escolars com en qualitat; convé també portar aquest treball conjuntament amb els pares, per tal de difondre aquesta situació i denunciar situacions concretes en una escola, en un barri, en un conjunt de barris, etc.

P.N.N. d'institut

La situació laboral dels P.N.N. d'institut, a l'igual que els de la universitat i els contractats d'EGB, ve caracteritzada fonamentalment per dos trets: la manca d'estabilitat en el treball i la profunda desigualtat de sou enfront als "funcionaris de carrera" que realitzen el mateix treball i en el mateix lloc.

La contractació anual la realitza el ministeri a través de les delegacions provincials i en funció de les decisions dels respectius directors de centre els quals realitzen així, conscientment o no, la tasca de caps de personal dels professors del centre.

Montre el ministeri soluciona en part un 80% de l'ensenyament mitjà oficial amb un professorat re-triuble cada any i amb unes despeses que amb prou feines arriben a una tercera part de les que hauria d'esmerçar si volés mantenir el mateix nombre de llocs de treball ocupats per catedràtics o agrogats, un gran nombre de llicenciats es dedica a l'ensenyament d'una manera provisòria (provisòria ateses les circumstàncies) i oferint-se-li com a sortides úniques d'aquest estat de coses les següents:

- Renovació de contracte el proper any (amb les condicions que el ministeri, la delegació provincial, el director de centre, el cap d'estudis i de seminari desitgin), cas d'haver demostrat abastament una "aptitud mínima necessària".
- Atès que no és solució econòmica total la renovació de contracte, accepta (o intenta d'aconseguir) l'auto-pluriexplotació, cercant altres llocs de treball, fora de l'institut, per tal d'aconseguir amb dos o tres treballs els diners necessaris, que amb un de sol no aconsegueix.
- Presentar-se a unes hipotètiques oposicions "a veure si hi ha sort".
- Fugir de l'ensenyament; el panorama exterior tampoc no ofereix gaires alicients.

Tot això considerant que els informes secrets de la direcció del centre a la delegació no siguin tan dolents com per a impossibilitar cap mena de feina a cap centre oficial.

Front a aquestes perspectives, els PNN han efectuat diverses accions reivindicatives en els darrers anys, accions que tenen com a fites els aturs de l'any 71 i els desenvolupats massivament els mesos de febrer i març del 73, al llarg dels quals es va perfilar el programa reivindicatiu dels PNN d'institut:

- renovació de contracte abans de l'1 d'abril
- caràcter laboral d'aquest contracte
- supressió d'exigències extraacadèmiques
- actualització dels sous (el 80% del d'un agregat)
- escolarització total i efectiva

que són els punts en què va quedar concretat en l'assemblea del dia 7 de març.

L'actuació del ministeri no ha variat substancialment de les actituds preses els darrers anys. Hi va haver modificacions formals en la signatura del contracte: "possibilitat" de "domanda" de renovació de contracte a primers d'abril, amb la tramesa d'una instància que no obtingué resposta fins el juliol en què es començaren a firmar els contractes. A un centenar de professors de la província de Barcelona no els fou permès de firmar-lo. Aquests "contractes" eren uns papers impresos on no hi havia ni el nom del professor, evidentment tampoc les hores de treball, ni la matèria a ensenyar, ni el centre, ni el sou. Ara bé, eren acompanyats d'un advertiment imprès d'incapacitació per a qualsevol càrrec públic a perpetuïtat cas d'abandonar el treball, sigui la causa que sigui.

Els contractes foren retornats a mitjans d'octubre, amb la particularitat que les hores de treball i el sou responien a la dedicació mínima quan la gran majoria realitzaven moltes més hores. A la fi de novembre van començar-se a rebre les rectificacions d'aquests contractes, però no fou fins a finals de desembre que es començaren a cobrar les diferències.

Com a punt final per ara, s'ha produït a començaments d'any un augment de sou que ve a representar, segons dedicacions, un 20%, un 10% o bé un zero%. El sou no havia estat modificat des del 70, on què s'abastà la quantitat establerta l'any 65.

A la demanda d'estabilitat, el ministeri ha respost amb les oposicions:

- * Les oposicions convocades l'estiu del 72 (1.200 places entre catedràtics i agregats) foren signades per 30.000 persones i encara no s'han acabat de realitzar. En les realitzades s'ha notat la tendència a no concedir ni la meitat de les places convocades.
- * El gener del 74 es convoquen 2.063 places d'agregat (totes les que queden buides) a les quals podran accedir tan sols aquells que treballen de PNN des de l'any 65, és a dir, han anat provant, any rera any, des d'aleshores la seva "aptitud mínima necessària". Tot i amb això sembla que seran molt pocs els presentats.
- * S'ha promès de convocar pel gener de cada any en els cinc propers, totes les places lliures de catedràtic, a raó de 440 per any.

Si sumem barrejant totes aquestes xifres tindrem menys de 6.000 possibles places de numerari. Suposant que es produís un trasvàs a elles de PNN d'institut, ni així representaria un intent seriós de proporcionar estabilitat atès que el nombre actual d'aquests és de 15.000.

Cal considerar, a més, la propers implantació del BUP que, encara que tingues 5 cursos com es diu, no per això representaria cap garantia de lloc de treball, atès que es parla d'educació "especial" i reservada a una minoria.

Davant d'aquestes perspectives cal que els PNN d'institut defensin el programa reivindicatiu elaborat en les darreres assemblees i que adequat a les actuals circumstàncies, parolles a les de l'any passat serà:

- contracte abans de l'1 d'abril
- caràcter laboral del contracte
- supressió d'exigències extraacadèmiques
- augment de sou (lineal per a tothom: 4.000 ptes. en el sou base i 4.000 en concepte d'incentius)
- escolarització total i efectiva

CONTRAREFORMA A L'ENSENYAMENT

De contrareforma ha estat qualificada el conjunt d'orientacions que el nou govern ha anunciat en matèria educativa. Ara bé, es tracta realment d'una contrareforma? Què és el que aquestes orientacions modificaran respecte a la llei Villar?

Perquè fa a la gratuïtat, la L.G.E. oferia una E.G.B. gratuïtat l'any 1.975, però l'annex de la llei que havia de facilitar els recursos econòmics per a fer realitat aquesta promesa no va ser aprovat, amb el que la llei neixia ja mancada del seu suport més elemental. El nou govern no ha fet res més que admetre l'engany: no hi haurà gratuïtat per manca de recursos econòmics. No hi havia i no hi ha voluntat de distribuir els beneficis dels desenvolupaments ni d'aplicar-los a la promoció social dels oblidats de sempre.

El problema de places escolars, agreujat per la desaparició progressiva del Batxillerat elemental -que ha buidat les aules dels instituts- no ha estat resolt amb la construcció de nous centres; el curs vinent ha de desaparèixer del tot el quart amb el que el dèficit de places es farà escandalós. D'altra banda el nivell de coneixements proporcionat per l'E.G.B. no correspon al que serà punt de partida del B.U.P. ideat per Villar, però qualsevol alumne que hagués obtingut el certificat d'estudis, hagués pogut accedir en aquest, en el cas, naturalment, que la família pogués mantenir els costos del B.U.P., que serien els reals en comptes de la semi-gratuïtat dels Instituts. Com s'establirà, doncs, la selecció entre l'E.G.B. i el B.U.P. segons la llei Villar? La selecció es farà segons el tipus de centres; aquells que poguessin mantenir el 2on. cicle amb llicenciats, pocs alumnes per classe, mètodes i material pedagògic adequats, podrien garantir l'accés dels alumnes al B.U.P., mentre que les escoles nacionals i acadèmies radicades fonamentalment a barriades obreres de nivell cultural baix, vourien en el seu accés al B.U.P. coartat. D'altra banda, el cost del B.U.P. seria una barrera insalvable per a aquests alumnes. Es tracta, doncs, d'una selecció socioeconòmica i cultural.

Com es realitzarà la selecció si les orientacions del nou govern es materialitzen? Els alumnes podran optar, a dotze anys, entre continuar l'E.G.B. que desembocarà directament a la formació professional (si no a la fàbrica) o bé entrar en el que en diuen ensenyament especial que abocarà en el B.U.P. i després a la Universitat; l'accés a l'ensenyament especial estarà seleccionat per un examen: qui el superarà? Naturalment els alumnes de les escoles on es donin les condicions abans esmentades tindran avantatges. D'altra banda qui podrà mantenir els costos d'aquest ensenyament especial? Estem, doncs, en què els mecanismes selectius són els mateixos que preveia la llei Villar.

A nivells superiors, batxillerat-universitat, s'institucionalitzaven mecanismes selectius que la llei no preveia, però que la seva aplicació ja havia fet efectius en alguns casos, i en d'altres ho havia intentat. Les proves d'accés a la Universitat dels alumnes, que havien de marcar la separació entre un 1er. i 2on. cicle de la Universitat no s'han aplicat no per manca de voluntat del govern sinó per impotència davant la massiva protesta dels estudiants. Podrà el nou govern aplicar-les?

Quines diferències substancials hi ha entre la llei Villar i les orientacions del govern Arias? Es pot parlar de contrareforma?

La demagògica propaganda orquestrada al voltant del llibre Blanc primer, i de la L.G.E. després, ha tingut la virtut de provocar una multiplicitat de reaccions a tots els sectors afectats pel procés educatiu: alumnes contra la selectivitat, professors, pares per la gratuïtat, etc.

Amb les mesures actuals es tracta de tallar definitivament qualsevol veleïtat de democratització del sistema, de renunciar a la demagògia pel que aquesta ha tingut de revulsiu de l'opinió pública i, finalment, d'adequar la llei a les necessitats d'un sistema que a la vocació neocapitalista afegeix un empelt de feixisme.

De moment no hi ha decrets ni disposicions oficials, però aquestes declaracions que comentem són un programa d'actuació que tard o d'hora es concretaran.

=====

ELS ENSENYANTS DAVANT DE L'ASSASSINAT DEL LLUITADOR ANTIFRANQUISTA

S. A L V A D O R P U I G I A N T I C H :

Acusat sobretot de la mort, en circumstàncies confuses, d'un agent de policia, Salvador Puig va ser condemnat a mort per un Consell de Guerra muntat pel govern el mes de desembre passat. Ara ha estat executat en un intent desesperat dels nous amos dels monopolis a fi d'oferir per un cantó un acte de força que satisfés els sectors més descontents de l'aparell de l'Estat (policia, exèrcit...) i per un altre cantó un "escarment exemplar" i un precedent que els ajudi a aturar l'augment incosant de la lluita obrera i popular. En aquest sentit aquesta mort no es pot analitzar com un fet deslligat del context general de repressió que estem vivint: altres fets a recordar són les enormes penes de presó imposades a Camacho i els seus companys, els anys imposats als obrers de la Tèrmica per la vaga que va acabar amb l'assassinat per la policia del treballador Manuel Fernández, etc.

Aquests fets es produeixen sota el govern presidit per Arias Navarro que anuncia a tots els vents una "apertura política" en el seu discurs davant de "Las Cortes", més d'un s'havia cregut que es podia produir la democratització de la dictadura per mà dels mateixos dictadors. L'execució del militant del "Movimiento Ibérico de Liberación" que, d'altra banda, ve a coincidir amb les mesures preses sobre el bisbe de Bilbao Mn. Anoveros per l'homilia difosa a la seva diòcesi en defensa dels drets fonamentals del poble basc, i amb moltes altres mesures antipopulars que ens afecten molt directament com a treballadors i com a ensenyants (escandalosa puja de preus, reorientació més selectiva i repressiva del ministeri d'educació,...) de mostren ben clarament que la única intenció del govern és continuar privant-nos de les mínimes llibertats i explotant-nos a major benefici dels interessos dels capitalistes que ens manen.

Cal que tots plegats prenguem consciència d'aquesta situació, que si no ens donen les llibertats que necessitem, ens les prenguem nosaltres mateixos: exercim, doncs, els drets d'expressió, de reunió, d'associació, de vaga... per discutir amb els companys la millor manera d'oposar-nos a la repressió, d'evitar noves penes de mort que es veuen properes i d'aconseguir els nostres objectius com a ensenyants.